

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szordán és szombaton este.
Késziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

PANASZOK

hullanak csóstit, garmadástul a város vezetősége ellen. Nagy és jogos panaszok. Mi eddig elhallgattuk ezeket a panaszokat, Talán nem jól tettük, — talán a közérdeknek ártottunk a hallgatásunkkal. De mi nem akartunk ezekben a nehéz időkben egyenletlenséget szítani. A látszatát is kerülni akartuk annak, mintha talán megakartuk volna ingatni a bizalmat a város vezetősége iránt. Sokszor visszafojtottuk méltó felháborodásunkat, csak azért, nehogy valaki az mondhasssa, hogy ezekben a súlyos órákban pártszempontok vezetnek a tollunkat.

Elhallgattuk azoknak a bánatos arcu, könnyes szemű, szegény asszonyoknak a keserves panaszait, akik kenyérkereső nélkül maradtak itthon apró gyermekeikkel és akik segélyért fordultak a városhoz, némi csekély kárpótlása gyanánt annak a véráldozatnak, amelyet férjeik hoznak a haza javára. Elhallgattuk azokat a gorombaságokat, izléstelen jótanácsokat és trágár vicceket, amiket ezek a szomorú asszonyok segítség címén kaptak a városházán.

Elhallgattuk azt a cinikus hangu, megdöbbentően szívtelen nyilatkozatot, amelyet tudósítónk előtt tett a polgármester a segélyezettekre vonatkozólag. Pedig ez a nyilatkozat megérdemelné, hogy ércebe véssze szálljon át az utókorra, hadd lássák belőle a jövőendő nemzedékek, hogyan gondolkozott Ujhely város polgármestere a nagy háboru idején a hősök árván hagyott családjaíról.

Elhallgattuk a polgári iskola ügyét is, amely mindenha kegyetlenül szomorú kulturtörténeti adaléka lesz Ujhely város történelmének. Elhallgattuk, mert itt is a város fejét kellett volna elitélnünk.

Csak a századik esetben vetjük tudomásul a polgároknak azt a panaszát is, hogy a hidak ör-

zésére kirendelt polgárorség beosztása igazságtalan és méltánytalan. Egy-egy polgárnak hetenként háromszor is kell szolgálatot teljesítenie, míg más kiváltságos egyénekre egyetlen egyszer sem kerül a sor. Egy huszezer lakossal bíró városban mindössze négyszáz polgár nevét tudták összeírni a városházán hidőrzés céljaira. A többiek létezéséről állítólag nincsen tudomásuk. Méltánytalan kedvezés, kivétel-tevés, a polgárok kasztszerű megkülönböztetése dívik a beosztásban.

Mi ennek dacára nem a város vezetőségét, hanem a panaszkodó polgárságot részesítettük megrovásban, intvén őket, hogy polgári kötelességeiknek panasz nélkül, pontosan és készséggel tegyenek eleget. — Péternek szólunk, hogy tál értsen belőle. De hiába.

Es elhallgattunk még sok mindent. Még azt a rettenetesen szégyenletes tényt is csak röviden, minden kommentár nélkül közöltük, hogy Székely Elek tiz koránát szed minden sírhelyért, amelybe a hazáért elhalt hőseinket temetjük. Az összes lelkészek, felekezeti külfömbőség nélkül, ingyesen, teljes halotti pompával temetik el ezeket a hősöket. Aminthogy ez természetes is. Annál természetelenebb és megdöbbentőbb a polgármester üzletszerűen rideg eljárása.

Most pedig megint olyasvalammivel állunk szemben, amit lehetetlen elhallgatnunk. Lehetetlen, mert annyira közérdekű és annyira életbevágó dolog, hogy elhallgatása egyenesen bün volna.

A járványkórház ügyéröl van szó.

Hogy milyen állapotok uralkodnak a járványkórházban, arról nem is beszélünk. Elég annyit mondanunk, hogy ha egy nemeslelkü uriaszony, gróf Széchenyi Ernóné nem küldött volna át a dohánygyárból, az állam tulajdonát képező készletből a saját felöltségére nagyobb mennyiségű ágynemüt a járványkórházba, akkor a városi gondoskodás mellett a járványbetegek ma is pusztá földön hálhatnának.

A járványkórházban uralkodó szomorú állapotokra lesz még alkalmunk visszatérni. Most a dolognak egy másik oldalával kívánunk foglalkozni.

A járványkórház a világon mindenütt a város végén, lehetőleg elkülönített helyen szokott lenni. Az ujhelyi járványkórház a város belsejében, az Andrásy-utcai óvodában van berendezve. Ez közegészségügyi szempontból kész veszedelem.

Hiába hirdetik nagy vöröslakátok, hogy a járványkórházba idegeneknek tilos a bemenet, hiába áll szuronyos katona a kapu előtt: mit ér mindez, ha a járványbetegek a nyitott ablakokon és a kerítésen át szabadon érintkezhetnek az utca közönségével. Magunk láttuk, amint közvetlenül az egyik ablak alatt egy kis gyermek játszott a porban, míg a nyitott ablakon egy beteg katona könyökölt ki feleje. Az Andrásy utcán nagy közönség jár kél. A szomszédos házakban számos család lakik. A ragály pedig minden plakát ellenére vígan terjedhet tovább és veszélyeztetheti az egész város közönségét.

A polgármester szigorú rendeletet bocsájtot ki az udvarok tisztántartásáról, a szemétdödrök és árnyékszék fertőtlenítéséröl, — ő maga pedig úgy vigyáz az egészségünkre, hogy a város belsejében állítja fel a járványkórházat.

Hát ez olyan merénylet a város közönsége ellen, amit hallgatással jóváhagyni nem szabad. Itéljen a város közönsége. Ha úgy találja, hogy nincs igazunk, hogy oktanul panaszkodunk, hogy alap nélkül akarunk diszharmoniat kelteni e súlyos napokban: akkor mi érdemeljük meg, hogy statáriális uton a nyakunkat szegjük. De ha nekünk van igazunk!?

Menyasszonyi kelengye
bevásárlásnál ajánljuk
Szegő Sándor
áruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak.

A város segélyakciója.

A hadbavonultak családtagjainak felsegélyezésére folytatólag szeptember hó 12-től szeptember hó 20-ig a helyi bizottság pénztárába 1002 korona 13 fillér folyt be, mely adományokhoz hozzájárultak:

1. Ozv. Juhász Jenóné és Haas Fülöpné gyűjtése 226 kor. 20 fill.
2. Ozv. Juhász Jenóné és Zinner Adolfné gyűjtése 156 kor. 80 fill.
3. Tátray Dezsóné gyűjtése 120 kor 30 fill., 4. Domján Elekné és Szentgyörgyi Gézáné gyűjtése 110 kor. 38 fill. 5. Beszterozey Gyuláné és Nagy Elza gyűjtése 86 kor. 83 fill. 6. Pintér Istvánné gyűjtése 84 k. 58 fill. 7. Görgey Lajosné, dr. Friedmann Benóné és Gyulay Rózsika gyűjtése 75 kor. 50 fill. 8. Leroh Jakabné és Mispál Ilonka gyűjtése 35 kor. 70 fill. 9. Leroh Jakabné és Molnár Gizella gyűjtése 30 kor. 16 fill. 10. Ozv. Isépy Istvánné gyűjtése 20 kor. 70 fill. 11. Polgári takszárkókné szeptember hóra 50 kor. 12. Zinner Henrik szeptember hóra 5 kor.

Ezen kimutatott adományokhoz hozzáadva a már az előbbi közleményekben kitüntetett 3998 korona 91 fillért, a helyi bizottság pénztárába szeptember 20-ig befolyt összesen 5001 kor. 04 fillér. Megjegyzem, hogy a felsorolt gyűjtőivek részletes kimutatása az összes gyűjtőivek beérkezése után fog közöltetni.

Hönsch Dezső.

Akik a cárért imádkoznak.

Mit fog szólni a belügyminiszter?

Valami rendkívül okos ember azt a rettenetesen komikus felfedezést tette, hogy — az ujhelyi szidók az orosz cárért imádkoznak.

A dolognak az a nyitja, hogy a szentéletű ortodox szidók olyan imakönyvet használnak, amelyet egy varsói nyomda ad ki. Használják pedig egyszerűen és kizárólag azért, mert más nyomdában nem készülnek ilyen imakönyvek.

SZOLYVAI

HUGYHÁJTÓ ÉS HUGYSAVOLDÓGYÓGVIZ.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Dr. Kéjty, Dr Bókal, Dr Widerhoffer orvos-tanárok nyilatkozatai alapján első rangu gyógyhatású: csusz, közsvény, hólyag, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epekő, étvágytalanság és gyomorbetegség ellen. Kitűnő ízű üdítő ital.

K a p h a t ó m i n d e n ü t t.

Minthogy pedig a könyv Oroszországban készül, természetesen van benne, — (mert muszáj lenni), — egy imádság, amely Isten áldását kéri az orosz cár őfelségeire.

Hát anyai bizonyos, hogy a jámbor ujhelyi zsidók soha életükben azt az imádságot el nem imádkozták, sem pedig a jövőben nem fognak olyan gyöngéd érzellemmel viseltetni a zsidók hóhérra iránt, hogy még imádkozzanak is érte. Kötve hisszük, hogy az egész világon akadna csak egy zsidó is, aki ne átkot és bosszúállást olvasna ki abból az imádságból.

De hát a fentemlített okos embernek szemet szúrt az imakönyv és nagy dolgot csinált belőle. Hír szerint az úgy aktái már a belügyminiszternél vannak.

Kíváncsiak vagyunk, ugyan mit fog szólni a belügyminiszter?

Addig is azonban melegen ajánljuk derek, hazafias zsidó polgártársainknak, hogy azt a csunya, gyűlöletes lapot tépjék ki az imakönyvekből. Az Istent pedig kérjék csak továbbra is arra, hogy a népek millióit megszabadítsa a cár szarnoki uralmától. A hatalmas Isten meg fogja hallgatni az ő könyörgésüket.

HIREK.

— Az egyházmegye gyásza. Tellyesnoszky László szentszéki tanácsos, a zempléni megyei Ormező plébánosa 75 éves korában, áldozópapságának 51-ik esztendejében elhunyt Holnap helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt plébános 1863-ban kezdte meg pályáját Kuriman mint káplán, majd Töketeremben és Homonnán káplánkodott. Negyvenegy évet töltött az ormezői plébánián. A megyéspüspök a mult ebből nevezte ki szentszéki tanácsossá a bérmautja alkalmával személyesen nyújtotta át neki a vörös övet.

— Katonametetés. Tegnap délután temették el teljes katonai pompával Miron Bélát, a 44. gyalogezred tartalékos hadnagyát, aki a harc terezen szerzett seibebe halt bele az ujhelyi kórházban. A halott hőst egy katonai diszasszad kísérte utolsó útjára, s a temetésen részt vettek az összes Ujhelyben tartózkodó katonatisztok. A gyászzenét a gyártelepi senekar szolgáltatta. A sirnál szombathi Szabó ref. segédlelkész mondotta a könyvekig megható gyászbeszédet. A szakadó eső dacára óriási közönség vett részt a temetésen.

— Lelkészek, akik katonák akarnak lenni. A tiszántúli református egyházkerület segédlelkészeinek negyven tagú küldöttsége jelent meg Bait-haszár Dossz püspöknél. A küldöttség szónoká, Bányay József kijelentette, hogy ők valamennyien a háboruba akarnak menni, de nem mint lelkészek, hanem mint önként jelentkezni katonák, még pedig fegyveres szolgálatra. A püspök erre körlevelet adott ki, amelyben felhívja a segédlelkészeket, hogy kövessék az eddig jelentkezett 40 pályatársuk példáját.

— A jegyzői internátus gondnoksága legutóbbi gyűlésében úgy határozott, hogy az internátust a folyó tanévre nem nyitja meg. A „Sátoraljauhely” c. lap ezzel kapcsolatban a sárospataki főiskolát azzal vádolta meg, hogy a főiskola mostoha eljárást tanúsít az internátussal szemben, továbbá hogy felekezeti álláspontra helyezkedet és protestáns jellegű intézetül akarják tekinteni az internátust. A „Sárospatak” ezzel szemben a főiskola tanácsának jegyzőkönyveiből hitelesen megállapítja, hogy a „Sátoraljau-

hely” közleménye kezdettől a végéig a tényállásnak nem felel meg. — A vármegyei rendes közgyűlés. Dókus Gyula alispán a törvényhatósági bizottság rendes közgyűlését szeptember hó 30. délelőtt 9 órájára kitűzte. Az ősi rendes közgyűlés nevezetesebb tárgyai a következők:

A miniszterelnök leirata, melyben közli, hogy Ő Felsége a vármegyének Ferenc Ferdinánd és neje Ő Felsegei gyászos elhunyt alkalmából nyilvánított részvétét megelégedéssel fogadta és szíves köszönetét nyilvánította. A vármegye 1915. évi költségelirányzata. A vármegye 1915. és 1916. évi közüti költségelirányzata. A kereskedelemügyi miniszter leirata a Báj községből a Flizesszry tanyán át a tokaj—tarcali törvényhatósági közüti terjedő utzakasznak a törvényhatósági közüti hálózatába való felvétele. Komárom vármegye átirata a Jókai-szobor részére való adomány iránt. Székesfehérvár város átirata a dr. Szekfü Gyula „Rákóczy könyve” tárgyában. A tankötelezettség mai rendszerének megváltoztatása. A berlini osztrák-magyar segélyegylet kérelme segélgezés iránt. II. Rákóczy Zsigmond sirboltjának rendezetelése. A községi és körjegyzők nyugdíjazásáról szóló szabályrendelet módosítása. A községek zárszámadásai és költségelirányzatai, stb. Az állandó választmány üléset Mechner Gyula főispán, szeptember 29 ik uapjának délelőtt 9 órájára tűzte ki.

— Uj rend. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő esztendő első napjától kezdve azok számára, akiknek a vasuton félégygyel van jussuk utazni, új rendet léptet életbe. Eddig az állami tisztviselők, tanárok, tanítók stb. családtagjai a részükre kért és kiállított féléru jegy váltására szolgáló igazolvány alapján minden más alkakias nélkül teheték meg utjaikat. A jövő év első napjától kezdve másképen lesz és a családtagok az igazolványt csakis az esetben vehetik igénybe, ha a férjeikhez vagy apáikéhoz hasonló arkképes igazolványt is megszerzik. Amint mindebből kitűnik, az államvasutak egyszerűre véget vett a visszaéléseknek s a jövőben a hivatalnokok nejei és gyermekei részére kiállított igazolvány alapján mások nem utazhatnak, mert személyazonosságukat arkképes igazolványukkal kell föl-tüntetni.

— Vásárláthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Zemplén vármegye területéhez tartozó Tarcal községben a f. évi október 5-re eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételosen szeptember hó 28-án tartassék meg.

Elveszett

egy barnabőr női kizításka egy zománcos kis arany órával és 29 koronát tartalmazó tárczával a régi róm. kath. temető előtt vezetű uton.

A becsületes megtaláló jelentkezni sziveskedjék Ambrózy Ágoston írodájában és jutalomban fog részesülni.

A Hegyvidéki Hitelszövetkezetek Központi Írodájában egy felsőkereskedelmi iskolát és egy négy középiskolát végzett

gyakornok

azonnal belépésre alkalmaszást nyerhet.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

A német—francia háboru. Ujabb német diadalog.

Berlin, szeptember 22.

A nagy főhadiszállásról jelentik: A nagyvezérkar közli a Reims körül vívott harcokban meghódítottuk Cracudle várszerű magaslatot és előnyomulásunk közben az égő Reims ellen elfoglaltuk Betcheny helységet. A Verduntól délre levő zárerődvonal ellen támadásunk sikeresen tullepte a keleti szélen levő Cope Lerraint, amelyet 8 francia hadtest védelmezett. Verdun északkeleti pontján az ellenség kitérésí kísérletét visszautasítottuk. Toultól északra tüzérségünk rajtaütött a táborozó francia csapatokon, egyébként ma a francia harctéren nagyobb harcok nem fordultak elő. Belgiumban és keleten a helyzet változatlan.

A német hadikölcsön.

Budapest, szeptember 22.

A városi lapok a német hadikölcsön példátlan és nagyszerű sikerében az angol machinatiók fölött aratott döntő győzelem előjelét látják.

Franciaországnak nincs pénze. Angliától koldul pénzt.

Stokholm, szeptember 21.

A francia kölcsön Terve Amerikában véglegesen megfeneklett, minek következtében Franciaország most Londonban kísérletezik.

Bolgár röpirat Oroszország hitszegéséről.

Szofia, szeptember 21.

Egy bolgár röpirat adatok felsorolásával ismerteti Oroszország hitszegő és erőszakoskodó politikáját. Az oroszok által inszenált politikai gyilkosságokat sorolja fel annak a megállapításával, hogy a sarajevói merénylet is kétségtelenül az orosz diplomácia tudtával készítettett elő.

Hordó eladás.

Jó minőségű tölgyfából készült átlag 140 liter ürtartalmu uj boros gönci hordók, ántalagok és minden fajta uj hordók jutányos árban kaphatók a

Zemplénmegyei Kereskedelmi, Ipar-Termény- és Hitelbanknál Sátoraljauhelyben.

KRISTÁLY forrásásványviz

Étvagyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja. Kapható minden fűszer és csemege üzletben, jobb vendéglőkben és kávéházban. Főraktár: Kornitzer Lipót sórnagykereskedő cégnél Sátoraljauhely. Szt. Lukács-fürdő Kútvalat r. t. Budapest, (Buda.)